

**Mgr. Jana Plátová, Ph.D. – UVEDENÍ DO STAROKŘESŤANSKÉ LITERATURY**  
(FF MU / ZS 2013; [jana.platova@upol.cz](mailto:jana.platova@upol.cz))

**Doporučená literatura:**

**Bible:**

*Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS)*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1997<sup>4</sup>.

*Biblia Hebraica Quinta*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2004<sup>5</sup> (včetně kumránských rukopisů).

*Novum Testamentum Graecae*, eds. Nestle – Aland, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2012<sup>28</sup>.

*Septuaginta. Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes*, ed. E. Rahlfs, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1979<sup>2</sup>. (<http://www.uni-muenster.de/INTF/>)

*Biblia Sacra. Iuxta Vulgatam Vers.*, ed. R. Weber, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1983<sup>3</sup>.

*Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad (ČEP)*, Praha: Česká biblická společnost 1998<sup>11</sup> (nebo jiný překlad).

**Ediční řady:**

CChrSG – Corpus christianorum. Series graeca

CChrSL – Corpus christianorum. Series latina

CChrSA – Corpus christianorum. Series apocryphorum

CChrCM – Corpus christianorum. Continuatio medioevalis

(<http://www.corpuschristianorum.org/>)

CSEL – Corpus scriptorum ecclesiasticorum latinorum (<http://www.oeaw.ac.at/kvk/kv01.htm>)

FCHr – Fontes Christiani (<http://www.ruhr-uni-bochum.de/fontes/>)

GCS – Die Griechischen Christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte

(<http://www.bbaw.de/bbaw/Forschung/Forschungsprojekte/gcs/de/Startseite>)

PG – Migne, Patrologia Graeca

PL – Migne, Patrologia Latina

SC – Sources Chrétiennes (<http://www.sources-chretiennes.mom.fr/>)

VCS – Vigiliae Christianae Supplements

**Překlady do světových jazyků:**

CCEL – Early Church Fathers: The Ante-Nicene Fathers; Nicene and post-Nicene Fathers

(<http://www.ccel.org/fathers2/>)

BKV – Bibliothek der Kirchenväter

Testi Patristici (Città Nuova; <http://editrice.cittanuova.it/>)

**Překlady české:**

Knihovna raně křesťanské tradice

(nakl. Oikúmené; [www.oikoymenh.cz/knihovna-rane-krestanske-tradice/](http://www.oikoymenh.cz/knihovna-rane-krestanske-tradice/))

Raně křesťanská literatura, Krystal, Reflexe

(nakl. Vyšehrad; [www.ivysehrad.cz/filosofie-a-teologie](http://www.ivysehrad.cz/filosofie-a-teologie))

Pietas Benedictina

(Benediktinské arcidiecéze sv. Vojtěcha a sv. Markéty; [www.brevnov.cz/CS/vydavatelstvi](http://www.brevnov.cz/CS/vydavatelstvi))

Edice Pro Oriente

(nakladatelství Pavel Mervart; [http://www.pavelmervart.cz/katalog/?edice\[4\]=1](http://www.pavelmervart.cz/katalog/?edice[4]=1))

Prameny spirituality

(nakl. Refugium; [www.refugium.cz/?id=edice](http://www.refugium.cz/?id=edice))

### **Edice a překlady novozákonních apokryfů:**

- J. M. Robinson (ed.), *The Coptic Gnostic Library: A Complete Edition of the Nag Hammadi Codices*, Leiden: Brill, 2000. (Česky vychází jako *Rukopisy z Nag Hammadí* v nakl. Vyšehrad.)
- H.-M. Schenke (ed.), *Nag Hammadi Deutsch*, Berlin–New York: Walter de Gruyter 2007.
- J. A. Dus – P. Pokorný (eds.), *Novozákonní apokryfy I.-III.*, Praha: Vyšehrad 2001-2007.
- M. Dospěl (ed.), *Jidášovo evangelium*, Praha: KLP 2006.
- D. Lührmann (ed.), *Fragmente apokryph gewordener Evangelien in griechischer und lateinischer Sprache*, Marburg 2000.
- Ch. Marksches – J. Schröter (eds.), *Antike christliche Apokryphen in deutscher Übersetzung I. Evangelien und Verwandtes*, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 2012.
- A. Resch (ed.), *Agrapha. Aussercanonische Schriftfragmente*, Darmstadt: Wissensch. Buchgesellschaft 1967<sup>2</sup>.
- T. J. Kraus – T. Nicklas (eds.), *Das Petrusevangelium und die Petrusapokalypse. Die griechischen Fragmente mit deutscher und englischer Übersetzung*, GCS N.F.11, Berlin–New York: de Gruyter 2004.
- J. Gijssels (ed.), *Libri de Nativitate Mariae. Pseudo-Matthaei Evangelium*, CCSA 9, Turnhout: Brepols 1997.
- R. Beyers (ed.), *Libri de Nativitate Mariae. De Nativitate Mariae*, CCSA 10, Turnhout: Brepols 1997.
- T. Burke (ed.), *De infantia Iesu euangelium Thomae graece*, CCSA 11, Turnhout: Brepols 2011.

### **Slovníky jazykové:**

- W. Bauer – K. a B. Aland, *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*, New York – Berlin: Walter de Gruyter 1988<sup>6</sup>.
- H. G. Liddell – R. Scott, *A Greek-English Lexicon with a Supplement*, Oxford: Clarendon Press 1990<sup>9</sup>.
- G. W. H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon*, Oxford: Clarendon Press 1995.
- F. Montanari, *Vocabolario della lingua greca (greco italiano)*, Torino 2004<sup>2</sup>.
- L. Tichý, *Slovník novozákonní řečtiny*, Olomouc 2001.
- J. Lust – E. Eynikel – K. Hauspie, *Greek-english Lexicon of the Septuagint*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2003<sup>2</sup>.
- A. Blaise, *Dictionnaire latin-français des auteurs chrétiens*, Brepols 1997.
- A. Blaise, *Dictionnaire latin-français des auteurs du moyen-âge*, Brepols 1993.
- A. Blaise, *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology and Syntax*, Turnhout: Brepols 1994.

### **Slovníky a encyklopedie:**

- S. Döpp – W. Geerlings, *Lexikon der antiken christlichen Literatur*, Freiburg: Herder 1999<sup>2</sup>.
- EKK – Evangelisch-katholischer Kommentar zum Neuen Testament (<http://www.theologische-buchhandlung.de/ekk.htm>)
- Ch. Kannengiesser, *Handbook of Patristic exegesis I, II*, Leiden-Boston: Brill 2004.
- G. Kittel, *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament*, Bd. I-X, Stuttgart: Kohlhammer 1966.
- H. Kraft, *Slovník starokřesťanské literatury. Život, spisy a nauka řeckých, latinských, syrských, egyptských a arménských církevních otců*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2005.
- RAC – Reallexicon für Antike und Christentum
- RGG – Religion in Geschichte und Gegenwart: handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft.
- TU – Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur
- WUNT – Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament

**Ostatní sekundární literatura** (zvl. česká, kromě úvodů k výše uvedeným edicím a překladům):

- B. Altaner – A. Stuiber, *Patrologie. Leben, Schriften und Lehre der Kirchenväter*, Freiburg 1980.  
H. Drobner, *Lehrbuch der Patrologie*, Freiburg – Basel – Wien 1994, <sup>2</sup>2004  
(čes. překl. M. Recinová: *Patrologie. Úvod do studia starokřesťanské literatury*, Praha: Oikúmené 2012).  
I. Hazlett (ed.), *Rané křesťanství. Počátky a vývoj církve do roku 600*, Brno: CDK 2009.  
V. Hušek – L. Chvátal – J. Plátová (vyd.), *Miscellanea patristica*, Brno: CDK 2007.  
V. Hušek – P. Kitzler – J. Plátová (vyd.), *Antické křesťanství: liturgie, rétorika, antropologie*, Brno: CDK 2009.  
L. Karfíková, *Studie z patristiky a scholastiky I. II.*, Praha: Oikúmené 1997 a 2003.  
L. Karfíková, *Řehoř z Nyssy. Boží a lidská nekonečnost*, Praha: Oikúmené 2000.  
L. Karfíková, *Milost a vůle podle Augustina*, Praha: Oikúmené 2006.  
L. Karfíková, *Čas a řeč. Studie o Augustinovi, Řehořovi z Nyssy a Bernardu Silvestris*, Praha: Oikúmené 2007.  
L. Karfíková, *Ideje a slova. Studie k Augustinovi, Plótínovi, Abélardovi, Dionysiu Areopagitovi a Anselmovi*, Praha: Oikúmené 2010.  
L. Karfíková – J. Mrázek (vyd.), *Milost podle Písma a starokřesťanských autorů*, Jihlava: Mlýn 2004; L. Karfíková – J. A. Dus (vyd.), *Milost v antické, židovské a křesťanské tradici*, Jihlava: Mlýn 2009; idem (vyd.), *Milost v patristice*, Jihlava: Mlýn 2011.  
T. Lane, *Dějiny křesťanského myšlení*, Praha 1996.  
Ch. Marksches, *Die Gnosis*, München: C. H. Beck 2001.  
P. Pokorný, *Píseň o perle. Tajné knihy starověkých gnostiků*, Praha: Vyšehrad 1998<sup>2</sup>.  
J. Quasten, *Patrology*, I-IV, Allen (Tex.) 1999<sup>9</sup>.  
V. Šmelhaus, *Řecká patrologie*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1972.  
L. Tichý, *Úvod do Nového zákona*, Svitavy: Trinitas 2003.

**Důležité časopisy:**

- Aug* – Augustinianum  
*Bib* – Biblica (Roma)  
*ByZ* – Byzantinische Zeitschrift  
*BZ* – Biblische Zeitschrift  
*CBQ* – The catholic biblical quarterly  
*ChH* – The Church History  
*HThR* – The Harvard Theological Review  
*JECS* – Journal of Early Christian Studies (= do r. 1992 *SecCent*)  
*JThS* – Journal of Theological Studies  
*NTS* – New Testament Studies  
*RB* – Revue biblique  
*REAug* – Revue des études augustiniennes  
*RHPPhR* – Revue d'histoire et de philosophie religieuses  
*RHE* – Revue d'histoire ecclésiastique  
*RQ* – Römische Quartalschrift  
*RSR* – Recherches de science religieuse  
*SecCent* – The Second Century (= od r. 1993 *JECS*)  
*SP* – Studia Patristica  
*VigChr* – Vigiliae Christianae  
*VetChr* – Vetera Christianorum  
*ZAC* – Zeitschrift für Antike und Christentum  
*ZKG* – Zeitschrift für Kirchengeschichte  
*ZNTW* – Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der Älteren Kirche  
*ZThK* – Zeitschrift für Theologie und Kirche

**Významná nakladatelství:**

Walter de Gruyter (<http://www.degruyter.com/>)

Mohr Siebeck (<http://www.mohr.de/>)

Brill (<http://www.brill.com/>)

Morcelliana ([http://www.morcelliana.it/ita/MENU/Le\\_Riviste/Adamantius/14773.html](http://www.morcelliana.it/ita/MENU/Le_Riviste/Adamantius/14773.html))

Città Nuova (<http://editrice.cittanuova.it/>)

**Internetové zdroje:**

<http://www.aiep-iaps.org/>

<http://www.centrum-texty.upol.cz/cz/index.htm>

<http://www.centrum-texty.upol.cz/patristickaspolecnost/index.htm>

<http://litterae.phil.muni.cz/>

<http://www2.unil.ch/aelac/>

<http://ccat.sas.upenn.edu/ioscs/>

...

**Požadavky ke kolokviu:****Splnění a odevzdání domácích úkolů zadávaných v průběhu kurzu + vypracování referátu:**

Student si důkladně prostuduje jedno z doporučených děl patristického autora v českém překladu (výběr konkrétních děl bude upřesněn) a nejpozději do 1. prosince 2013 odevzdá krátký referát z četby (max. 2 strany) s následující povinnou strukturou:

1. strana:

autor a název díla (česky + v originále)

originální text (edice) a český překlad

zařazení díla (časově, tematicky)

klíčová slova (česky + v originále)

základní sekundární literatura související s vybraným dílem (5-7 titulů)

2. strana:

Student ocituje zajímavou pasáž dle své volby v českém překladu (cca 1 odstavec) a stručně a výstižně formuluje hlavní myšlenku, resp. problém či otázku k vybranému textu. Na základě jednotlivých referátů bude následně probíhat závěrečné kolokvium nad přečtenými knihami.